

Integraal Plan van Aanpak Woonwagenlocaties.

Begin maart 2016 hebben wij opdracht gegeven om de fysieke problematiek van onze 4 woonwagenlocaties binnen de gemeente Gemert-Bakel nader in beeld te brengen.

Het betreffen de volgende locaties:

- De Peij in Gemert;
- De Viool in Gemert;
- Strijboscheweg 30 in Handel en
- Neerakker in Bakel.

Bij dit onderzoek is gesproken met een aantal stakeholders welke in staat zijn geweest om de problematiek nader te duiden.

Op basis hiervan zijn een aantal algemene en specifieke constateringën gedaan. In het onderstaande worden deze aangegeven.

De volgende algemene constateringën op de locaties zijn van toepassing:

- Er is geen specifiek woonwagenbeleid (geen doelgroepenbeleid);
- Bij het opstellen en bespreken van de prioritering van het handhavingsbeleid is er door de gemeenteraad geen prioriteit gegeven en zijn geen middelen beschikbaar gesteld voor handhaving op de locaties;
- Er bestaat een toewijzingsbeleid maar bij de toepassing hiervan wordt met dat beleid geen rekening gehouden;
- Partijen zijn niet op de hoogte van elkaars rol met betrekking tot de aanpak van illegale situaties op de woonwagenlocaties;
- Het principe van afspraak is afspraak, wordt door partijen niet gehanteerd en nagekomen. Hiervan maken woonwagenbewoners kennelijk gebruik;
- Er is geen sprake van een centrale coördinatie. Partijen wijzen naar elkaar en proberen het probleem op "een ander bordje" te leggen;
- De in- en externe communicatie is onvoldoende. Er is weliswaar sprake van een regulier overleg echter de resultaten hiervan zijn minimaal;
- Er is geen probleemeigenaar.

De volgende specifieke constateringën zijn op de locaties van toepassing:

- Het woonwagencentrum gelegen in Bakel vormt geen hinder. Er is geen sprake van illegale bouw of problemen anderszins. Familie Gerrits "regeert" de locatie en beslist over het reilen en zeilen. De aanwezige nissenhut ten behoeve van het autobedrijf is volgens informatie gebouwd met de vereiste vergunning. Er is geen sprake van overlast.
- Het woonwagencentrum Strijboscheweg in Handel wordt bewoond door Roma en veroorzaakt overlast voor de omgeving. Er is ruzie met de omwonenden. De locatie is afgelegen en ligt tegen het natuurcentrum der Specht. Er is sprake van een enorme verrommeling van de openbare ruimte. Ook is er sprake geweest van hennepeteelt. De hennepschuur staat op gemeentegrond en beschikt niet over de vereiste vergunning. Tevens staan er diverse illegale bouwsels op gemeentegrond.
- Het woonwagencentrum De Viool wordt bewoond door voornamelijk Sinti. De locatie is gelegen aan de rand van een woonwijk. De bewoners van deze woonwijk klagen over de locatie. Ook op deze locatie is er sprake van een enorme verrommeling. Bewoners hebben gemeentegrond illegaal in gebruik genomen. Bij één woonwagen is een tent aangezet waar op zondag een kerkdienst gehouden wordt. Deze tent heeft een permanent karakter. En heeft hiervoor niet de vereiste vergunning.
- Het woonwagencentrum de Peij veroorzaakt de meeste overlast en de daarbij behorende problemen. De locatie wordt bewoond door de Sinti's en de familie Wilberts. Op de locatie staan verschillende illegale bouwwerken. Er is sprake (geweest) van een hennepkwekerij. Paarden lopen los of worden gehouden op gemeentegrond. Er is sprake van criminaliteit

(hennep en drugs), nu nog op kleinschalig niveau maar bij niet ingrijpen zal dit naar verwachting uitgroeien. Door het niet onderhouden of inplanten van het gemeentelijk plantsoen is ook dit illegaal in gebruik genomen.

Op basis van deze constatering is geadviseerd om een Integraal Plan van Aanpak (IPvA) op te stellen. Dit IPvA heeft in eerste instantie nadrukkelijk betrekking op de fysieke aspecten van de locaties. In een latere fase kunnen ook de sociaal maatschappelijke aspecten aan de orde komen. Hiertoe kan het IPvA worden aangepast c.q. worden uitgebreid.

Vooruitlopend op het opstellen van een IPvA moet voor alle partijen duidelijk zijn dat er geen sprake is van een soort van “hetze” tegenover deze bevolkingsgroep. Doel is om op gelijkwaardig niveau om te gaan met alle aspecten van de bevolkingsgroep.

In het IPvA komen de volgende aspecten aan de orde:

Onderdeel 1. Verkenning van de bestaande situatie.

Hierbij doel ik het in kaart brengen van de bestaande situatie.

1. Een beknopte geschiedenis van de totstandkoming van de locatie: ontstaansgeschiedenis, wensen van de bewoners, eventuele toezeggingen aan bewoners, gemaakte beleidskeuze (verplaatsen of niet).
2. Een inventarisatie van de situatie op de woonwagenlocaties:
 - Aantal standplaatsen, wagens en bewoners volgens het bestemmingsplan;
 - Feitelijk aantal standplaatsen, wagen en bewoners;
 - Aantal bedrijven en aard en omvang van deze bedrijven;
 - Ligging van de locaties (kern, randgebied, buitengebied);
 - Gebruik van de openbare ruimte;
3. Een inventarisatie van de eigendoms- en beheersituatie:
 - Overzicht van het aantal huur- of koopwagens;
 - In kaart brengen van de eigendomsconstructie van de standplaatsen;
 - Gemaakte afspraken tussen de gemeente en Woningbouwcorporatie Goed Wonen;
4. Een beschrijving van de bewoners en hun woonwensen:
 - Welke bewonersgroepen leven op de locaties;
 - Wat zijn eventuele woonwensen van de bewoners.
5. Een beschrijving van de juridische situatie:
 - Het vigerend bestemmingsplan en de daarin opgenomen bestemmingen;
 - Welke vergunningen zijn verleend en is conform de vergunning gebouwd;
 - Welke meldingen zijn ingediend;
 - Is de bestaande situatie brandveilig.
6. Een inventarisatie van de eventuele problemen/overtredingen:
 - Constateren van illegale situaties op de verschillende locaties.
 - Is legalisatie mogelijk?
7. Een overzicht van de bij de handhaving en beheer betrokken partijen:

Deze partijen zijn inmiddels bekend en dienen bij het opstellen van dit IPvA nauw betrokken te worden.

Zoals eerder aangegeven heeft dit plan van aanpak met name betrekking op fysieke handhaving. Tijdens de inventarisatie kan blijken dat er sprake is van een strafrechtelijke overtreding. De verantwoordelijkheid van handhaving ligt bij de politie. Deze aspecten dienen zorgvuldig te worden gecommuniceerd. Afstemming kan, indien er geen sprake is van een spoedeisende zaak, plaatsvinden.

Onderdeel 2: Doelen formuleren.

Wat heeft prioriteit en is voor het aanpakken van deze prioriteiten voldoende capaciteit en middelen aanwezig. Bij het vaststellen van de prioriteiten is bestuurlijk commitment een vereiste. Welke partijen zijn bij de handhaving concreet aanwezig (handhavingsteam).

Een integrale aanpak vergt veel onderlinge communicatie (communicatieplan) en afstemming. Een goede en zorgvuldige voorbereiding is noodzakelijk en bepalend voor het slagen van de handhaving. Wie heeft er de regie. Afspraken moeten goed en duidelijk worden vastgelegd.

Onderdeel 3: Beleid.

In dit doelgroepen beleid wordt aangegeven op welke wijze met de woonwagenlocaties en haar bewoners wordt omgegaan. Uitgangspunt van beleid is het gegeven dat de groep woonwagenbewoners sinds maart 1999 een gelijke status hebben met de overige inwoners. Overleg met de bewoners hierover is essentieel. Zijn zij bereid om mee te werken, welke voordelen levert het voor de woonwagenbewoners op. Vindt er een overdracht van beheer naar Woningbouwcorporatie Goed Wonen plaats. Wat zijn de voorwaarden voor een dergelijke overdracht. Na een eventuele overdracht dienen de verantwoordelijkheden opnieuw te worden beschreven en vastgelegd. Op welke wijze, door wie en wanneer vindt er handhaving plaats. Op welke wijze wordt er gecommuniceerd en wie is waar verantwoordelijk voor. Dit beleid dient beknopt van opzet te zijn en biedt geen plaats voor onduidelijkheden.

Qua in te zetten uren is de onderstaande tabel van toepassing.

1^e fase: Opstellen Integraal Plan van Aanpak (IPvA).

Taak	Uren (raming)	Resultaat
Bespreking van wensen binnen de teams – afdelingen die dit betreffen	10 uur	• Herkenning van probleem • Draagvlak aanreiken gegevens
Doorlichten organisatie m.b.t. de diversiteit aan zaken die kunnen spelen en beschrijving daarvan in het plan van aanpak, zoals: • Bestemmingsplan • Verleende vergunningen • Ingediende meldingen • Vastleggen eigendommen • Brandveiligheidsaspecten • Communicatietraject	25 uur	Concreet beeld van onderwerpen
Bespreking vervolg met lokale politie	4 uur	Concreet beeld van ondersteuning van het project
Opstellen concept plan van aanpak	35 uur	Concreet plan van aanpak
Bespreking concept Plan van aanpak met opdrachtgever	3 uur	Concreet beeld van opdrachtgever
Bespreking (aangepaste versie) plan van aanpak met verantwoordelijk bestuurder	3 uur	Concreet beeld van draagvlak bestuurder
Opstellen en aanreiken B&W dossier	6 uur	B&W-besluit van Plan van aanpak
Onvoorzien	10 uur	---

Kortsluiten Plan van aanpak binnen de organisatie en met politie	4 uur	Draagvlak verder creëren binnen de organisatie
Totaal	100 uur	---

Uiteraard dient het IPvA geen papieren monster te zijn maar dient daadwerkelijk tot uitvoering te worden overgegaan. Het uitvoeringsaspect dient in het IPvA nader te worden omschreven en hoort als zodanig dan ook tot de werkzaamheden behorende bij het opstellen van het IPvA.

Onderdeel 4: Uitvoering.

Als begonnen is met de uitvoering van de handhaving moet worden doorgepakt. De bewoners moeten het gevoel hebben dat de oude situatie nu gaat veranderen. Het bestuur moet continue worden geïnformeerd.

Het handhavingproces dient te worden beschreven. Van constatering tot daadwerkelijk handhaving.

Na de eerste uitvoeringsactiviteiten dienen deze geëvalueerd te worden. Moet de handhavingsaanpak aangepast worden, zijn de doelen bereikt, is de onderlinge communicatie optimaal, zijn er verbeterpunten.

(zie onderdeel 2^e fase uitvoering van het plan van aanpak d.d. 8 maart 2016).

Als daadwerkelijk tot uitvoering wordt overgegaan is de onderstaande tabel qua uren van toepassing

2^e fase: Uitvoering van het Integraal Plan van Aanpak (IPvA).

Voor deze fase is in eerste instantie een raming gemaakt op basis van algemene en constant terugkomende zaken.

Taak	Uren
Vorbereiden controles bespreken met opdrachtgever, politie (totaal voor alle centra)	25 uur
Vastleggen legaliseringsmogelijkheden	Totaal per locatie: 4 uur (= 16 uur)
Opstellen draaiboek voor controles	16 uur
Communicatie met bewoners per locatie (deelname diverse medewerkers van of namens de gemeente) inclusief voorbereiding, bespreking bestuurder, politie en communicatie	Totaal per locatie: 15 uur (= 60 uur)
Uitvoeren eerste controle per locatie: • Uren/taken voor coördinator • Uren/taken voor toezichthouder • Eventueel uren inzet Boa	Totaal per locatie: 24 uur (= 96 uur)
Vastleggen van bevindingen, opstellen aanschrijvingen, administratief verwerken bevindingen per centrum	30 uur
Contacten met bewoners, zienswijzegesprekken	16 uur
Hercontroles per locatie (inzet conform controles)	Totaal per locatie: 10 uur (= 40 uur)
Vastleggen van bevindingen, opstellen aanschrijvingen,	16 uur

administratief verwerken bevindingen per centrum	
Opstellen van beschikkingen, B&W-dossier, voorbespreking leiding en bestuurder	35 uur
Bespreking voortgang van het project met: • Div. afdelingen gemeente • Bestuur • Politie • Inclusief coördinatie daarvan	Totaal per locatie: 10 uur (= 40 uur)
Uitvoering geven aan handhavingstraject: • Rekening houdend met bezwaarcommissie • Rechtbankprocedure • Overleg en afstemming met sloopbedrijf • Overleg en afstemming met politie • Controles • Bestuursdwangtoepassing • Inclusief coördinatie daarvan	Totaal per locatie: 40 uur (= 160 uur)
Uitvoering geven aan diverse coördineren taken, afstemming met interne en externe partijen, communicatie,	50 uur
Onvoorzien	50 uur
Totaal (geschat)	650 uur

Overdracht beheer naar Woningbouwcorporatie Goed Wonen.

Gelijktijdig met het opstellen van het IPvA kan met Woningbouwcorporatie Goed Wonen gesproken worden over een overdracht van alle woonwagenlocaties. Let wel: dit ontslaat de gemeente niet van het blijvend handhavend optreden bij illegale situaties. Het IPvA kan dienen als leidraad document voor een overdracht. Op basis hiervan is het duidelijk wat de stand van zaken is en kan gesproken worden van een 0 stand. Het IPvA kan dan ook dienen als basis voor een overeenkomst of convenant.